

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: V-sak 3
Møtenr.: 9/2020
Møtedato: 9. september 2020
Notatdato: 13. august 2020
Arkivsaksnr.: 2017/9957
Saksansvarlig: Hanna Ekeli
Saksbehandler: Jonny Roar Sundnes

Adgang til utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden

Henvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling i styret

- Lov 1. april 2005 om universiteter og høyskoler
- Forskrift 20. desember 2005 om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo
- Styresak 3. desember 2019 om utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden.

Hovedproblemstillinger i saken

Universitetsstyret vedtok 3. desember 2019 en midlertidig forskrift om utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden, og det er behov for å forlenge den midlertidige forskriften.

Universitetsdirektøren foreslår å forlenge fakultetenes adgang til å utvide sensurfristen ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager i sensurperioden til 1. september 2021 i påvente av ny universitets- og høyskolelov.

Konsekvenser for økonomi, bemanning og lokaliteter

Mer forutsigbar håndtering av sensurarbeidet når bevegelige helligdager eller offentlige høytidsdager faller inn under sensurperioden.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Universitetsstyret vedtar endring av den midlertidige forskriften om tillegg til forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Hanna Ekeli
avdelingsdirektør

Vedlegg: Styrenotat med to vedlegg.

FRA
UNIVERSITETSDIREKTØREN

FREMLEGGNOTAT

Møtesaksnr.: V-sak 3
Møtedato: 9. september 2020
Notatdato: 13. august 2020
Arkivsaksnr.: 2017/9957
Saksbehandler: Jonny Roar Sundnes

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Adgang til utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtok i desember 2019 en midlertidig forskrift om utsatt sensurfrist ved helligdager i sensurperioden, og det er behov for å forlenge den midlertidige forskriften.

Dagens regelverk

Hovedreglene om sensurfrist er fastsatt i universitets- og høyskoleloven § 3-9 fjerde ledd:

«Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. [...] Styret selv kan i forskrift etter sjuende ledd fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.»

UiO har brukt anledningen til å vedta en lenger sensurfrist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider. Sensurfristen for masteroppgaver og tilsvarende selvstendige arbeider er i UiOs studie- og eksamensforskrift satt til åtte uker.

Kunnskapsdepartementet lagt til grunn at sensurfristen skal håndheves strengt, jf. lovens forarbeider i ot.prp. nr. 85 (1993-1994):

«Terskelen for unntak begrunnet i sensormangel må være svært høy, og begrunnelsesplikten tung. Dette ivaretas best ved å legge avgjørelsen utenfor fagmiljøet selv. Nødvendigheten av unntak begrunnet i sensormangel forutsettes løpende vurdert av styret.» (side 76)

Med hjemmel i forskriften til forvaltningsloven kan frister som utløper på lørdag, søndag eller helligdag allerede forlenges til neste arbeidsdag. Utover dette har UiO lagt til grunn at det ikke er anledning til å utvide sensurfristen på grunn av bevegelige helligdager eller offentlige høytidsdager.

Fakultetene har vanskeligheter med å overholde sensurfristene i perioder hvor flere arbeidsdager faller bort på grunn av bevegelige helligdager eller offentlige høytidsdager, særlig i forbindelse med jul og påske. Dette skaper utfordringer både for de ansatte, som forventer å kunne ta fri, og for studentene, som ikke kan være sikre på at sensuren blir ferdig innen fastsatt frist.

Kunnskapsdepartementets uttalelse om sensurfrist

Universitets- og høyskoleloven § 3-9 fjerde ledd angir også i hvilke tilfeller det er anledning til å fravike de ordinære sensurfristene:

«Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan i midlertidig forskrift etter sjuende ledd fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker.»

I brev til OsloMet har Kunnskapsdepartementet uttalt seg om tolkningen av denne bestemmelsen:

«Kravet om at sensuren skal foreligge innen tre uker, med mindre særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid, innebærer samtidig at institusjonene selv har et rom for å vurdere hva som eventuelt må regnes som særlige tilfeller og som kan begrunne at det brukes lenger tid.

Verken loven eller forarbeidene avklarer nærmere hva som kan utgjøre særlige grunner, utover at det på samme måte som ved bruk av unntaksbestemmelsene nevnt over, må forutsettes at terskelen for å utsette fristen må være høy. Når eksamen for eksempel avholdes rett før eller i forbindelse med en høytid er det som regel flere arbeidsdager som bortfaller. Departementet ser at det i slike tilfeller kan anføres å foreligge særskilte grunner i lovens forstand.

Departementet forutsetter at universitetene og høyskolene ved planlegging og gjennomføring av eksamen legger universitets- og høyskoleloven til grunn, og samtidig sikrer en personalforvaltning som er forsvarlig og i tråd med de krav som følger av arbeidsmiljøloven og annet lovverk.»

Kunnskapsdepartementet legger etter dette til grunn at institusjonene fortrinnsvis bør planlegge eksamen slik at man kan overholde den ordinære sensurfristen. Departementet åpner likevel for at institusjonene kan gjøre egne vurderinger av sensurfrist i forbindelse med høytider.

Valget av midlertidig forskrift

Universitets- og høyskolelovens ordlyd innebærer at unntak som gjelder generelt, ikke bare for enkeltksamener, skal gis i form av en midlertidig forskrift.

Utvalget som gjennomgikk regelverket for universiteter og høyskoler (Aune-utvalget) foreslo at den ordinære sensurfristen endres fra tre uker til 15 arbeidsdager. Selv om dette får støtte i Kunnskapsdepartementet og på Stortinget, vil det ikke være på plass før tidligst våren 2021.

Universitetsdirektøren legger til grunn at dette bør bli en permanent ordning ved UiO, men foreslår i første omgang at universitetsstyret forlenger den midlertidige forskriften i ett år til 1. september 2021.

Studentenes synspunkter

Saken ble drøftet på Studentparlamentets møte med prorektor og studiedirektør 25. november 2019. I tidligere diskusjoner har Studentparlamentet vært svært opptatt av at sensurfristene skal overholdes, og det beste hadde vært om treukersfristen kunne følges uansett tidspunkt på året. Samtidig er det behov for forutsigbarhet og klare rammer for sensurarbeidet.

Oppsummering

Universitetsdirektøren foreslår å forlenge fakultetenes adgang til å utvide sensurfristen ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager i sensurperioden. Dette innebærer at fakultetene kan utvide sensurfristen for en eksamen tilsvarende det antallet bevegelige helligdager eller offentlige høytidsdager som faller inn under sensurperioden. Julaften og nyttårsaften skal regnes som bevegelige helligdager i denne sammenhengen. Adgangen forlenges til 1. september 2021.

Vedlegg

1. Forslag til endringsforskrift.
2. Uttalelse fra Kunnskapsdepartementet til OsloMet – storbyuniversitetet.

Forskrift om endring av midlertidig forskrift om tillegg til forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo 20. desember 2005 nr. 1798 – utsatt sensurfrist ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager

Fastsatt av universitetsstyret [dato] med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3-9.

I

I midlertidig forskrift om tillegg til forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo 20. desember 2005 nr. 1798 – utsatt sensurfrist ved bevegelige helligdager og offentlige høytidsdager (FOR-2019-12-03-1629) gjøres følgende endringer:

§ 2. Varighet skal lyde:

Denne forskriften trer i kraft umiddelbart og gjelder til 1. september 2021.

II

Forskriften trer i kraft umiddelbart.

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

OsloMet – storbyuniversitetet
v/ Celina Anker-Rasch

Deres ref

Vår ref

Dato

19/3913-3

17. oktober 2019

Svar på henvendelse om tolkning av universitets- og høyskoleloven § 3-9

Vi viser til henvendelser 7. august og 26. september 2019 om tolkning av universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 3-9 fjerde ledd om fristen for sensur.

Etter uhl. § 3-9 fjerde ledd skal sensuren foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Bestemmelsen har sitt opphav i Ot.prp.nr.62 (1988-1989) Lov om universiteter og vitenskapelige høyskoler. Her står det på side 47: *"I siste ledd har man ført inn bestemmelsen at sensuren til vanlig skal foreligge innen tre uker. Dette er gjort av hensyn til studentene. Selv om det nok kan være problemer i enkelte fag å gjennomføre sensuren innen denne fristen, mener man at bestemmelsen er så viktig at av hensyn til studentene at det er forsvarlig å fastsette en slik bestemmelse."*

Ved Stortingets vedtak av ny universitetslov i 1995 ble det i § 50 nr. 4 fastsatt en bestemmelse som tilsvarende dagens § 3-9 fjerde ledd. Det ble i 1995 tilføyd tre alternative unntak fra den normale fristen på tre uker, og som innebærer at styret selv kan fastsette unntak for enkeltksamener, midlertidig generelt unntak i forskrift, og unntak i forskrift for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider. I forarbeidene til universitetsloven av 1995, Ot.prp. nr. 85 (1993-1994), står det i merknaden til bestemmelsen på side 76: *"Terskelen for unntak begrunnet i sensormangel må være svært høy, og begrunnelsesplikten tung. Dette ivaretas best ved å legge avgjørelsen utenfor fagmiljøet selv. Nødvendigheten av unntak begrunnet i sensormangel forutsettes løpende vurdert av styret."*

Kravet om at sensuren skal foreligge innen tre uker, med mindre særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid, innebærer samtidig at institusjonene selv har et rom for å vurdere hva som eventuelt må regnes som særlige tilfeller og som kan begrunne at det brukes lenger tid. Verken loven eller forarbeidene avklarer nærmere hva som kan utgjøre særlige grunner, utover at det på samme måte som ved bruk av unntaksbestemmelsene nevnt over, må forutsettes at terskelen for å utsette fristen må være høy. Når eksamen for eksempel avholdes rett før eller i forbindelse med en høytid er det som regel flere arbeidsdager som

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Juridisk avdeling

Saksbehandler
Mathilde Nordlie
22 24 75 95

bortfaller. Departementet ser at det i slike tilfeller kan anføres å foreligge særskilte grunner i lovens forstand. Departementet forutsetter at universitetene og høyskolene ved planlegging og gjennomføring av eksamen legger universitets- og høyskoleloven til grunn, og samtidig sikrer en personalförvaltning som er forsvarlig og i tråd med de krav som følger av arbeidsmiljøloven og annet lovverk.

Den aktuelle bestemmelsen i § 3-9 fjerde ledd har, som det fremgår over, hatt samme innhold siden 1995. Regjeringen har satt ned et [utvalg](#) som nå gjennomgår regelverket for universiteter og høyskoler. Utvalget skal levere sine forslag til departementet i februar 2020. Departementet vil i oppfølgingen av utvalgets rapport vurdere behovet for presiseringer i lovens bestemmelser om eksamen og sensur.

Med hilsen

Lars Vasbotten (e.f.)
avdelingsdirektør

Mathilde Nordlie
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer